

тора за недостатке књиге, сигурно је да би они били знатно мањи да су издавач и његове службе обавиле ваљано свој дио посла. Бар неки грубљи недостаци, који се крећу од слабости у стилу и језику, па преко понављања, мјестимичног паролашења, недовољно израженог критеријума у распоређивању материјала до контрадикторности у неким тврдњама, били би отклоњени или умањени. Ипак, аутору замјерамо у највећој мјери за недовољну испраженост, нарочито архивске грађе, недовољну критичност према изворима, доста честе контроверзне констатације, недоказаност многих тврдњи и дјелова текста изворима, грешке у именима и називима мјеста и јединица, недовољно стручно навође-

ње научног апарата и друге недостатке.

Но, и поред тога, књига Миљанића је запажен прилог историји народноослободилачког покрета у Црној Гори, посебно подручја Никшићког НОП одреда. Она је почетни рад на дату тему и сигурно ће бити од велике користи свим истраживачима и писцима на темама рата и револуције у Црној Гори. Миљанић заслужује признање и због тога што се, макар је историчар по школи, не бави професионално научним радом. Његова активност на пољу научног рада из области наше новије историје запажена је и по још неким другим радовима.

Ђуро Вујовић

Др Милан Борковић. СКОЈ И ОМЛАДИНСКИ ПОКРЕТ У СРБИЈИ 1941—1945. године, „Рад“, Београд 1970, стр. 481

Ова студија (уједно и докторска дисертација) Милана Борковића недавно је изашла из штампе у издању Института за историју радничког покрета Србије и издавачког предузећа „Рад“.

Осјовни текст рада дат је у три главе: *Активно учешће СКОЈ-а у устанку и народноослободилачком покрету у Србији 1941. године* (страна 33—140), *Тешки услови рада организација КПЈ и СКОЈ-а у Србији у периоду снажне реакције окупаторско-квислинчких снага 1942—1943. године* (страна 141—272) и *СКОЈ у Србији у периоду борбе за коначно ослобођење земље* (страна 273—395).

У првој глави аутор износи организационо стање Скоја у ужој Србији, активност Скоја и напредне омладине у припремама за устанак, њихово учешће у партизанским одредима, акције и саботаже младине у градовима, противурјере окупаторских власти, рад на стварању *Српског народноослободилачког омладинског савеза*, активност омладине на ослобођеној територији и рад Скоја на подручју Косова.

У другој глави говори се о политичким и економским прилика-

ма после повлачења главнине партизанских снага из западне Србије, о провалама у организацијама КПЈ и Скоја и репресалијама непријатеља и о настојању Недића, Љотића и Драже Михаиловића да остваре јачи утицај на омладину и формирају своје омладинске организације. Даље се говори о прилогођавању организација Скоја новим условима илегалног рада, акцијама и саботажама родољубиве омладине током 1942. године, о јачању НОП-а у Србији, масовљењу организација Скоја и појачаном раду са омладином током 1943. године, о учешћу омладине у партизанским одредима и бригадама и о напорима Скоја на стварању јединства омладине на Косову.

У трећој глави говори се о јачању јединства омладине у завршној фази ослободилачког рата, о масовном учешћу омладине и Скоја у јединицама Народнослободилачке војске и њиховој борби за коначно ослобођење, о Првом конгресу УСАО Србије, учешћу омладине у обнови и изградњи порушене привреде и о раду Скоја и омладине на Косову. У овој глави приказана је активност равнороске омладине током 1944. године и

неуспјех четника и Недића да током прољећа и лета изврше мобилизацију омладине у своје јединице.

Ова студија представља први научни рад у нас који обрађује учешће Скоја и омладине једног ширег подручја у народноослободилачком рату и револуцији. За овај рад аутор је морао обавити велики истраживачки посао. Поред ратне архивске грађе омладинске провенијенције, која је доста оскудна, аутор је користио партизанску и непријатељску архивску грађу из периода рата, ратну и послјератну штампу, мемоарску грађу, ратне дневнике и цјелокупну литературу у којој се говори о Србији у периоду НОР-а. Писати монографију о Скоју и омладинском покрету представља и иначе изванредну тешкоћу, јер то

значи настојати да се издвоји оно посебно омладинско из општег ослободилачког покрета. Аутор је морао уложити посебне напоре да масу сакупљеног хетерогеног материјала систематизује и прилагоди методолошким захтјевима научноистраживачког рада. Он је у томе успио и ова студија представља озбиљан прилог историји НОР-а и револуције у Србији.

С обзиром на наслов књиге, аутор је био дужан да обради Ској и омладински покрет на подручју Војводине (премда Војводина у току рата није организационо припадала Србији), тим прије што је обухватио подручје Косова и Санџака, који су такође били посебне цјелине у току рата, или је ипак у предговору требало дати објашњење за овакав поступак.

С. Станишић